

POSTANOWIENIE

8 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. K. i A. K.
przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Bank S.A. w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Syndyka Masy Upadłości Bank S.A. w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z 28 listopada 2022 r., V Ca 2645/21,

- 1) podejmuje zawieszone postępowanie z udziałem Syndyka Masy Upadłości Bank S.A. w W.,**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 3) zasądza od Syndyka Masy Upadłości Bank S.A. w W. na rzecz J. K. i A. K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia stronie pozwanej do dnia zapłaty.**

[M. O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa J. K. i A. K. przeciwko syndykowi masy upadłości Bank S.A. w W., na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z 2 września 2021 r., I C 1987/18, oddalił apelację (pkt 1.) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej (pkt 2.).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyrok Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu I instancji w części, tj. w zakresie punktów 1., 2., 4. oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o orzeczenie przez SN co do istoty sprawy poprzez zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez uwzględnienie apelacji pozwanego i oddalenie powództwa w całości. Pozwany wniósł ponadto o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które strona pozwana sformułowała w formie następujących pytań:

1) czy dopuszczalne jest wyeliminowanie charakteru niedozwolonego w rozumieniu art. 385¹ k.c. (abuzyność) postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji do kursu waluty obcej, odsyłających do tabeli kursów kredytodawcy, poprzez zastąpienie lub uzupełnienie ich, wskutek zawarcia aneksu do umowy, postanowieniami pozbawionymi abuzywnego charakteru, tj. postanowieniami odwołującymi się do kursu sprzedaży CHF publikowanego przez Narodowy Bank Polski lub postanowieniami dającymi kredytobiorcy możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie obcej, do której kredyt jest indeksowany?;

2) czy sposób, w jaki postanowienie umowne było stosowane (wykonywane), już po zawarciu stosunku prawnego, może mieć znaczenie dowodowe, tzn. służyć wykazaniu tezy o braku niedozwolonego charakteru (abuzyność) tego postanowienia umownego, według stanu na dzień zawarcia umowy?;

3) czy w toku 1) kontroli incydentalnej abuzywności postanowień umowy, pod kątem ich jednoznaczności, zgodności z dobrymi obyczajami oraz występowania rażącego naruszenia interesu konsumenta, jak również przy 2) ocenie ewentualnych skutków abuzywności, w kontekście zasad proporcjonalności, równości i pewności prawa, wynikających z Konstytucji oraz celów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE z 1993 r., L 95, s. 29; dalej jako „dyrektywa 93/13”) i polskich przepisów implementujących dyrektywę 93/13, sąd ma obowiązek brania pod uwagę indywidualnych okoliczności dotyczących danego stosunku prawnego, w szczególności: wykształcenia, wykonywanego zawodu, wiedzy i doświadczenia kredytobiorcy na dzień zawarcia umowy oraz świadomości w zakresie możliwych ryzyk związanych z zawieraną umową, w tym również informacji przekazanych na ten temat przez przedsiębiorcę-kredytodawcę; faktycznej alternatywy dla kredytobiorcy na dzień zawarcia umowy, gdyby chciał zawrzeć umowę bez kwestionowanych postanowień i całościowego wpływu, jaki ich wprowadzenie do umowy miało na interes konsumenta?;

4) czy w świetle celów art. 385¹ k.c. oraz dyrektywy 93/13, dopuszczalne jest stwierdzenie upadku umowy kredytu, w oparciu o stwierdzenie niedozwolonego charakteru w rozumieniu art. 385¹ k.c. (abuzywność) części jej postanowień, dotyczących indeksacji (waloryzacji) kredytu do waluty obcej, jeżeli w ocenie sądu, skutkuje to obiektywnie niekorzystnymi skutkami dla konsumenta, bez względu na wolę konsumenta w tym zakresie?;

5) czy w przypadku, gdy proces poinformowania konsumenta o ryzykach, wynikających z wprowadzenia do umowy kredytu klauzul przewidujących indeksację (waloryzację) kursem waluty obcej, polegał na przedstawieniu konsumentowi szczegółowej informacji o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem kredytu, a konsument potwierdził przekazanie tej szczegółowej i wyczerpującej informacji (wynikającej z procedur wewnętrznych banku) poprzez złożenie pisemnego oświadczenia, to czy klauzule obciążające konsumenta ryzykiem kursowym mają charakter jednoznaczny i nie stanowią postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.?

6) czy określenie „niedozwolone postanowienia umowne”, w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 2 k.c., dotyczy określonych przez strony umowy norm postępowania - czy też, przeciwnie, wyodrębnionych redakcyjnie fragmentów tekstu umowy oraz czy dopuszczalne jest wyeliminowanie z umowy całości kwestionowanych jednostek redakcyjnych w sytuacji, gdy stwierdzono abuzywność wyłącznie w odniesieniu do części zawartych tam norm?;

7) czy norma zawarta w umowie kredytu indeksowanego (waloryzowanego) do kursu waluty obcej, regulująca odesłanie do konkretnego źródła pochodzenia kursu walutowego, stanowi normę regulującą główne świadczenia stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oraz czy norma ta należy do *essentialia negotii* umowy kredytu?;

8) jak dotkliwa powinna być represyjna (odstraszająca) funkcja orzeczenia, w sytuacji stwierdzenia w konkretnym przypadku, że: (a) kredytobiorca mógł spłacać raty kredytu bezpośrednio w walucie indeksacji, tj. bez zastosowania kursów pochodzących z tabeli kursowej banku lub (b) analogiczny kredyt pozbawiony ryzyka walutowego (i kwestionowanych klauzul) byłby dla kredytobiorcy finansowo mniej niekorzystny lub porównywalny z kredytem złotowym?;

9) czy w przypadku braku podstaw do stwierdzenia upadku całej umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do kursu waluty obcej, przy jednoczesnym stwierdzeniu, przez sąd nieważności postanowień regulujących odesłanie do konkretnego źródła pochodzenia kursu walutowego (kursu kupna i sprzedaży, tzw. klauzula *spreadu*), skutkuje koniecznością dokonania wykładni postanowień umowy z pominięciem klauzuli *spreadu*, natomiast z wykorzystaniem przepisu dyspozytywnego jakim jest przepis art. 358 § 2 k.c. dla rat kredytu spłaconych po dniu wejścia w życie ww. przepisu czyli od dnia 24 stycznia 2009 r. - wówczas z wykorzystaniem do przeliczeń kursu średniego waluty indeksacji publikowanego przez Narodowy Bank Polski, aktualnego na dzień zapadalności danej operacji finansowej?

Ponadto, pozwany powołał się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.: art.

385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c.; art. 385¹ § 1 k.c.; art. 353 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1646; dalej: „pr. bank.”); art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 385¹ § 2 k.c., w zw. z art. 3 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13; art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 2 k.c.; art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 2025) w zw. z art. 385¹ § 2 k.c.; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 7 ust. 1 i art. 8b ust. 1 dyrektywy 93/13 i art. 353¹ k.c. w zw. z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP; art. 69 ust. 1 pr. bank, w zw. z art. 496 k.c. i 497 k.c. Wskazane przez pozwanego wątpliwości dotyczące wykładni przywołanych przez niego przepisów w zasadniczej mierze korespondują z zagadnieniami prawnymi sformułowanymi przez skarżącego.

Powodowie złożyli odpowiedź na skargą kasacyjną pozwanego, w której wniesli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej, z odsetkami, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Przed przedstawieniem argumentów, które legły u podstaw takiego rozstrzygnięcia, Sąd Najwyższy wskazuje, że art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 794, dalej: „p.u.”) nie stanowił przeszkody do podjęcia zawieszonego postępowania z udziałem syndyka. Przepis ten odnosi się bowiem do przypadku, gdy przed ogłoszeniem upadłości nie zostało zakończone prawomocnie postępowanie o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, względnie, gdy w wyniku kontroli kasacyjnej prawomocny wyrok dotyczący takiej wierzytelności został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania. Wówczas art. 145 ust. 1 p.u. stosuje sąd, któremu sprawa została przekazana przez Sąd Najwyższy do ponownego

rozpoznania (wyroki SN: z 19 czerwca 2008 r., V CSK 433/07; z 6 sierpnia 2014 r.; postanowienie SN z 10 lipca 2020 r., V CSK 219/20).

Postępowanie kasacyjne wszczęte na skutek skargi upadłego lub syndyka w sprawie, w której doszło do prawomocnego zasądzenia wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, nie stanowi tymczasem postępowania o tę wierzytelność, lecz jego przedmiotem jest rozstrzygnięcie co do prawidłowości prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji odnoszącego się do tej wierzytelności (postanowienie SN z 15 listopada 2019 r., V CSK 310/19).

Zwraca się również uwagę, że dysponowanie przez wierzyciela prawomocnym wyrokiem zasądzającym roszczenie ma istotny wpływ na kształt listy wierzytelności, równocześnie istotnie ograniczając uprawnienia dłużnika (upadłego). Wierzytelność stwierdzoną prawomocnym wyrokiem sędziego-komisarza umieści na liście wierzytelności, będąc związany treścią zapadłego orzeczenia. Upadły może co prawda kwestionować umieszczenie określonej wierzytelności na liście, jednakże w odniesieniu do wierzytelności stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, jego sprzeciw może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane (art. 258 ust. 2 p.u.).

Przyjęcie poglądu, że podjęcie postępowania kasacyjnego byłoby możliwe po wyczerpaniu trybu z art. 145 ust. 1 p.u. definitywnie zamykałoby zatem upadłemu ścieżkę postępowania kasacyjnego, a trudno przyjąć, by taka była wola ustawodawcy. Wszak ustawodawca dążył jedynie do wykluczenia równoległego toczenia się dwóch lub więcej postępowań rozpoznawczych dotyczących wierzytelności podlegających zaspokojeniu z masy upadłości (postanowienie SN z 31 października 2023 r., I CSK 2890/23).

Podjęcie niniejszego postępowania z udziałem syndyka masy upadłości Bank S.A. w W. było zatem w pełni dopuszczalne.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania koncentruje się wokół problematyki skutków uznania za abuzywne postanowień umowy kredytu indeksowanego kursem waluty obcej dotyczących zasad ustalania tego kursu na potrzeby wykonania umowy.

Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego za abuzywne należy uznać postanowienia przyznające bankowi uprawnienie do jednostronnego ustalania tego kursu (zob. wyroki SN: z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 674/22; z 24 maja 2024 r., II CSKP 1560/22).

Tymczasem, źródłem abuzywności tego rodzaju postanowień jest również, a może przede wszystkim, nierównomierne rozłożenie pomiędzy stronami umowy ryzyka ekonomicznego związanego z ewentualną zmianą kursu waluty obcej. Z tego rodzaju nierównomiernym rozłożeniem ryzyka pomiędzy bankiem a konsumentami mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu.

Ryzyko instytucji kredytowej (banku) jest bowiem bardzo ograniczone – to, że może ona uzyskać mniejszy zysk niż ustalony według kursu obowiązującego w dniu zawarcia umowy, jest w znacznej mierze przewidywalne i tylko nadzwyczajne sytuacje związane ze stanem gospodarki (kryzysy walutowe, krach giełdowy, wojna itp.) mogą doprowadzić do nadzwyczajnej zmiany na jego niekorzyść. Natomiast ryzyko konsumenta jest zasadniczo nieograniczone a wpływ na stopień tego ryzyka mają nie tylko zdarzenia o charakterze nadzwyczajnym, ale również zdarzenia o bardziej przewidywalnym charakterze. Sytuacja konsumenta zależy każdorazowo od wahań „w górę” kursu waluty indeksacji, przy czym umowa kredytu zawarta przez strony nie przewiduje żadnej górnej granicy tego kursu, po której osiągnięciu dalszy jego wzrost nie wpływa już na wysokość świadczeń spełnianych przez konsumenta na rzecz banku. Poprzez wyznaczenie takiej granicy strony umowy dzieliłyby między siebie ryzyko związane ze wzrostem kursu waluty indeksacji. Jest to tym istotniejsze, że umowa kredytu generuje długoterminowy stosunek prawny, w związku z czym znaczny wzrost kursu waluty obcej względem kursu z dnia zawarcia umowy kredytu powoduje, że zostają zaburzone proporcje pomiędzy łączną wysokością rat kapitałowo-odsetkowych spłaconych przez konsumenta a wysokością udostępnionego mu kapitału.

W ten sposób dochodzi do nierównomierności ryzyka, które z uwagi na przewidziany w umowie kredytu mechanizm dla przedsiębiorcy jest istotnie ograniczone, zaś dla konsumenta nieograniczone. Innymi słowy, każdy kurs „w

górze” według istniejącego w umowie mechanizmu, a zatem zmiana niekorzystna ekonomicznie dla słabszej strony umowy, jest dla konsumenta wiążący (*ad infinitum*) bez względu na jego wysokość czy okoliczności zmiany i to w nieograniczonym zakresie, na co konsument w żadnym razie nie ma wpływu. Natomiast analogicznego ryzyka *ad infinitum* bank na siebie wobec konsumenta nie przyjmuje. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie i to właśnie przesądza o abuzywnym charakterze zawartych w umowie postanowień dotyczących indeksacji (zob. wyrok SN z 16 maja 2024 r., II CSKP 1305/22).

Warto w tym kontekście również zauważyć, że w orzecznictwie TSUE przyjmuje się, że celem dyrektywy 93/13 jest ochrona konsumenta i przywrócenie równowagi pomiędzy stronami poprzez wyłączenie zastosowania warunków uznanych za nieuczciwe przy jednoczesnym zachowaniu, co do zasady, ważności pozostałych warunków umowy (wyroki TSUE: z 23 listopada 2023 r., C-321/22, ECLI:EU:C:2023:911, pkt 91; z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, ECLI:EU:C:2021:341, pkt 72 i przywołane tam orzecznictwo). Chodzi przy tym o zastąpienie formalnej równowagi praw i obowiązków stron, ustanowionej w umowie, równowagą rzeczywistą, która przywraca równość stron (wyrok TSUE z 15 marca 2012 r., C-453/10, ECLI:EU:C:2012:144, pkt 28 i przywołane tam orzecznictwo).

Zastąpienie wyeliminowanych z umowy postanowień abuzywnych dotyczących zasad ustalania kursu waluty obcej innym sposobem ustalania tego kursu, np. kursem średnim Narodowego Banku Polskiego, co jest postulowane w wielu skargach kasacyjnych wnoszonych przez banki, w tym w skardze wniesionej w niniejszej sprawie, nie doprowadziłoby do wprowadzenia rzeczywistej równowagi pomiędzy bankiem a konsumentem, ponieważ konsument dalej ponosiłby nieograniczone ryzyko związane ze wzrostem kursu waluty obcej. W umowie kredytu w dalszym ciągu nie byłoby bowiem postanowienia limitującego ryzyko ekonomiczne po stronie konsumenta. Zmieniłby się bowiem wyłącznie sposób ustalania kursu waluty obcej, co jest niewystarczające do uznania, że pozycja banku i konsumenta stała się równorzędna.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zagadnień prawnych sformułowanych przez pozwanego oraz wskazanych przez niego przepisów mających budzić

wątpliwości i wywoływać rozbieżności w orzecznictwie, należy podkreślić, że kwestie podniesione przez skarżącego w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania były już przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego. Istotne znaczenie ma w tym kontekście w szczególności uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, która z chwilą jej podjęcia uzyskała moc zasady prawnej stosownie do treści art. 87 § 1 zd. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 622), i jako taka wiąże inne składy Sądu Najwyższego.

Zgodnie z przedmiotową uchwałą:

- 1) w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- 2) w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- 3) jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- 4) jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
- 5) jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej

środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Odpowiedzi sformułowane w punktach pierwszym i drugim uchwały determinują ocenę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w szczególności w zakresie, w jakim pozwana wskazuje na możliwość utrzymania w mocy umowy kredytu indeksowanego kursem waluty obcej po wyeliminowaniu z niej postanowień dotyczących zasad ustalania tego kursu mających charakter abuzywny i zastąpienia ich innym sposobem określenia kursu waluty obcej.

Odnosząc się do pozostałych kwestii podniesionych przez pozwanego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy wskazuje, że:

- w kwestii zagadnienia dotyczącego umożliwienia konsumentowi dokonywania spłat w walucie indeksacji oraz wpływu stworzenia konsumentowi takiej możliwości na ocenę abuzywności postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji zawierających odesłanie do tabeli kursów publikowanych przez bank Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyrokach: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 25 października 2023 r., II CSKP 820/23;
- w kwestii zagadnienia dotyczącego tego, czy sposób, w jaki umowa jest wykonywana, wpływa na ocenę jej postanowień pod kątem abuzywności Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyroku z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21;
- w kwestii zagadnienia dotyczącego tego, czy w procesie oceny danego postanowienia pod kątem abuzywnego charakteru należy brać pod uwagę takie okoliczności jak doświadczenie konsumenta Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w postanowieniach: z 7 lutego 2023 r., I CSK 4243/22; z 29 września 2023 r., I CSK 6972/22;
- w kwestii zagadnienia dotyczącego obowiązku informacyjnego banku wobec konsumenta w związku z zawieraniem umowy kredytu indeksowanego kursem waluty obcej Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyrokach: z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22;

- w kwestii zagadnienia dotyczącego tego, czy sformułowanie „niedozwolone postanowienie umowne” odnosi się do określonych przez strony umowy norm postępowania czy wyodrębnionych redakcyjnie fragmentów tekstu umowy oraz czy dopuszczalne jest wyeliminowanie z umowy całości kwestionowanych jednostek redakcyjnych w sytuacji, gdy stwierdzono abuzywność wyłącznie w odniesieniu do części zawartych tam norm Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyrokach: z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 5 czerwca 2024 r., II CSKP 1468/22;
- w kwestii zagadnienia dotyczącego tego, czy norma zawarta w umowie kredytu indeksowanego do kursu waluty obcej zawierająca odesłanie do konkretnego źródła pochodzenia kursu walutowego stanowi normę regulującą główne świadczenia stron umowy w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyrokach: z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22;
- co do możliwości stosowania art. 24 ust. 3 ustawy o NBP jako przepisu dyspozytywnego Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w postanowieniach: z 29 września 2023 r., I CSK 6994/22; z 27 czerwca 2024 r., I CSK 1746/23;
- co do możliwości skorzystania z prawa zatrzymania przez stronę umowę kredytu Sąd Najwyższy wypowiedział się w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[M. O.]

[ał]

